

فهرست

مقدمه ۳

تعریف غیبت و مفهوم آن ۴

تعریف غیب جویی ۴

توضیحاتی در مورد غیبت و غیب جویی از نظر قرآن ۵

غیبت و غیب جویی از نظر پیامبر اکرم و امامان ۶

غیبت و غیب جویی از نظر نهج البلاغه ۷

مقدمه

هرکاری که با نام خدا شروع نشود دارای پایان خوشی نمی باشد به عبارت دیگر ابتر است. با عرض سلام و خسته نباشید خدمت داوران گرامی و عرض تسلیت به مناسبت ایام سوگواری ابا عبدالله الحسین و درود فراوان خدمت آن هفتاد و دو تن شهید و تمام شهیدان هشت سال دفاع مقدس می خواهم در مورد خطبه ای از نهج البلاغه حضرت علی که از نظر شیعیان دومین کتاب زندگی بشر است و در برخی مکانها به آن اخ القرآن (برادر قرآن) نیز می گویند برای شما مقاله ای بنویسم. این کتاب دارای چنان عظمت است که دست عقل های بشری به این زودی به آن نمی رسد همانطور که حقیقت حضرت علی ناشناخته است حقیقت نهج البلاغه نیز ناشناخته است.

نهج البلاغه توسط سید رضی گردآوری شده است و دارای سه بخش خطبه ها (۲۴۱ خطبه)، نامه ها ی آن حضرت به تعداد ۷۹ نامه و سخنان حکیمانه و کوتاه حضرت به تعداد ۴۱۰ سخن است که موضوع مادر مورد خطبه ای است که به عیب جویی و غیبت از همه ی زوایا می پردازد.

تعریف غیبت و مفهوم آن :

غیبت چنانچه که از اسمش پیداست این است که در غیاب کسی سخن گویند، سخنی که عیب از عیب های کسی رافاش کند خواه این عیب جسمانی باشد خواه اخلاقی یا در مورد اعمال

او باشد و یاد مورد سخنش و یا اموری که به او مربوط می شود مثل خانواده، لباس، همسر، خانه، فرزندان و.....

مفهوم عیب جویی :

عیب جویی یعنی دنبال عیب کسی بودن به جای برطرف کردن عیب های خود برای مسخره کردن او، ضایع کردن او در جمعی و.....

آیاتی در مورد غیبت و عیب جویی از نظر قرآن :

و یک دیگر را مورد غیبت و عیب جویی قرار ندهید

۲- کسی که از کسی دیگر غیبت می کند مثل این است که گوشت برادر مرده اش را می خورد

۳- ای مردم با ایمان مباد گروهی دیگر را مسخره کنید چه بسا آنها بهتر باشند و چه بسا برخی زنان، زنان

دیگر را مسخره کنند چه بسا آن زن بهتر باشد، از یک دیگر عیب جویی نکنید و اسم بر روی یک

دیگر نگذارید و یکدیگر را دشنام ندهید. اسم بر روی کسی گذاشتن برای مسخره کردن او از بزرگترین

گناهان است .

۴- غیبت و عیب جویی در نزد خدا از بزرگترین گناهان است .

توضیحاتی در مورد غیبت و عیب جویی از نظر قرآن :

یکی از فلسفه های تحریم غیبت این است که این سرمایه ی بزرگ بر باد نرود و حرمت اشخاص

و حیثیت آنها را لکه دار نسازد و این مطلبی است که اسلام آن را با اهمیت بسیار تلقی می کند. نکته ی

دیگر اینکه غیبت «بریبی» به وجود می آورد پیوندهای اجتماعی را سست می کند، سرمایه ی اعتماد را از بین می برد و پای تعاون را متزلزل می سازد. می دانیم اسلام برای وحدت و یک پارچگی جامعه ی اسلامی و انسجام و استحکام آن اهمیت فوق العاده قائل شده است هر چیزی که این وحدت را تحکیم می کند مورد علاقه ی اسلام است و هر چیزی که آن را تضعیف کند منفور است و غیبت یکی از عوامل مهم تضعیف های جامعه ی اسلامی است. از اینها گذشته غیبت بذرکینه و عداوت را در دل های می پاشد و گاه سرچشمه ی نزاع های خونین و قتل و کشتار است. خلاصه اینکه در اسلام غیبت به عنوان یکی از گناهان کبیره به شمار می آید زیرا آثار سوء فردی و اجتماعی به جامی گذارد.

در روایات اسلامی تعبیرات بسیار تکان دهنده این در زمینه دیده می شود که نمونه ای از آنها را ذکر می کنیم پیامبر اکرم می فرماید:

ان الدرهم یصیبه الرجل من الربا اعظم عند الله فی الخطیئه من ست و ثلاثین ذنیه، بزنبها الرجل!
واریبى الربا عرض الرجل المسلم:

«درهمی که از با بدست می آورد گناهش نزدیکتر از سی و شش زنابزرگتر است و از هر ربا بالاتر آبروی مسلمانان است.»

این مقایسه به خاطر آن است که هر زنا اندازه قبیح و زشت است جنبه ی حق الله دارد ولی ربا خواری و از آن بدتر ریختن آبروی مردم از طریق غیبت یا عیب جویی یا غیر آن جنبه ی حق الناس دارد. غیبت همانند خوره که گوشت تن را می خورد و متلاشی می کند و به سرعت ایمان انسان

رابر جامی گذارد و با توجه به اینکه انگیزه های غیبت اموری همچون حسد، تکبیر، بخل، کینه دوزی، انحصار طلبی و مانند این صفات زشت و نکوهیده است روشن می شود که چرا غیبت و ازبین بردن آبروی احترام مسلمانان از طریق این چنین ایمان انسان را بر باد می دهد. تمام احادیث و روایت هایی که در قرآن و نهج البلاغه در مورد غیبت و عیب جوئی آمده است به خاطر اهمیت فوق العاده ای است که اسلام برای حفظ آبرو و حیثیت اجتماعی مومنان قائل است و نیز به خاطر تأثیر مقربی است که غیبت در وحدت جامعه و اعتماد متقابل و پیوند دلها دارد و از آن بدتر اینکه غیبت عاملی است برای دام زدن به آتش کینه و عداوت و دشمنی و نفاق و اشاعه فحشاء در سطح اجتماعی چرا که وقتی که عیوب پنهانی مردم از طریق غیبت آشکار می شود اهمیت و غفلت گناه از بین می رود و آلودگی به آن آسان می شود.

غیبت و عیب جوئی از نظر پیامبر اکرم (ص) و امامان

پیامبر اکرم می فرماید: تأثیر غیبت در دین مسلمانان از حوزه در جسم او سریعتر است .

امام صادق می فرماید: کسی که به منظور عیب جوئی و آبروریزی مومنی سخنی نقل کند تا او را از نظر مردم بیندازد خداوند او را از ولایت خویش بیرون رانده و به سوی ولایت شیطان می راند و اما شیطان هم او را نمی پذیرد.

پیامبر اکرم می فرماید: ای گروهی که ایمان آوردید غیبت مسلمانان را نکنید و از عیوب پنهانی آنها جست و جو نکنید زیرا که کسی که در امور پنهانی برادر دینی خود جستجو می کند خداوند اسرار او را افشای کند و در دل خانه اش رسوایش می کند.

غیبت و عیب جویی از نظر نهج البلاغه :

بر اساس فرمایشات امام علی در نهج البلاغه درمی یابیم کسی همیشه به یاد خداست و هیچ گاه خدا را از یاد نبرده است سزاوار است از این نعمت الهی یعنی نعمت پرهیز از غیبت و عیب جویی استفاده کند و هیچ گاه به غیبت و عیب جویی از کس نپردازد و اگر دید کسی از کس دیگر غیبت و عیب جویی می کند باید او را مورد لطف خود قرار دهد و او را به خوبی راهنمایی کند و از او بخواهد که از کسی غیبت و عیب جویی نکند زیرا غیبت و عیب جویی یکی از گناهانی است که انسان با اتر از گناهان دیگر مومنان خود را به گناه می اندازد و به راستی که از این عیب جویی غیبت چه سودی چه گناهی نسبش می شود و چه بهتر است به جای عیب جوی از دیگر مومنان به اعمال خود بنگرد و با دیدن گناه در دیگر بندگان خدا را شود.

منابع و مأخذ

تفسیر نمونه - جلد ۲۲ - سوره ی حجرات

انسان و ایمان - استاد شهید مرتضی مطهری

تعالیم قرآن مجید - شهید دکتر محمد جواد باهنر و سید رضای برقی

زندگانی پیامبر اکرم - سمیع عاطف الدین ترجمه ی علی چراغی

درسهای از نهج البلاغه - حسینعلی منتظری

درسایه سار نهج البلاغه دوره ی